

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel

TARTALOM.

Előfizetési felhívás.

Pályázat.

Az 1893. XXIII. t. cz életbe lépte.

Egy- de alapos tapasztalat a bivalról. Ugron Zoltán.

Elláromszék-megye gazdasági életéből. Incze Manó.

Kormányintézkedés.

Gazdasági tanácsadó intézmény.

Vegyések.

Arankás heremagvak forgalmának eltiltása. — Szeszfőzői tanfolyam. — A szarvasmarhák ára Svájcban emelkedőben van. — „Amaltheia-tej”. — A berlini tőzsdebizottság javaslatai. — Gazdák figyelmébe. — Szarvasmarhák eladásának és vásárlásának közvetítése.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Előfizetési felhívás.

A közelgő újévre való tekintettel tisztelettel kérjük lapunk t. pártolóit, hogy előfizetéseiket megtenni sziveskedjenek, hogy annak szétküldésében akadály ne legyen.

Épen úgy kérjük ennek ajánlását és részére újabb pártolók szerzését, mert a mint erősödik anyagilag, úgy fogjuk emelni szellemileg, hogy ebben hazarészünk művelt gazdaközönségének egy nélkülözhetlen organumot szolgáltatassunk.

Lapunk iránya marad a régi: gyakorlati szellemben önzetlenül szolgálja a mezőgazdaság ügyét.

Előfizetési ára szintén a régi:

Egész évre 4 frt.

Félévre 2 frt.

Az előfizetés legelőnyösebben posta-utalványon eszközölhető.

Kiváló tisztelettel

az „Erdélyi Gazda”

szerkesztősége és
kiadóhivatala

Pályázat.

Az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége 40 korona pályadíjat tűz ki egy oly szakközleményre, mely az erdélyi birtokok legokoszerűbb berendezését, kezelését és jövedelmezését tárgyalja.

A szakközlemény megírásához alapul szolgálhat akár egy a természetben meglévő, akár egy képzeletbeli 100 kat. holdas, részben oldalos vagy hullámos, részben sík felszín alakzatú birtok.

A szakközlemény terjedelme az „Erdélyi Gazda” nagyságához mérten, mintegy 5—6 nyomtatott hasáb legyen.

Az idegen kézzel írott és az író nevét rejtő jelíges levélkével ellátott pályaművek 1894. évi márczius hó 1-je déli 12 óráig az „Erdélyi Gazda” szerkesztőségéhez küldendők.

A pályaművek megbíralására a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet tanári karából fog egy bizottság felkéretni. A jutalomra érdemesnek ítélt munkának a pályadíj azonnal ki fog adatni, de a munka a szerkesztőség tulajdona marad.

A dicséretet érdemelt munkák közlési jogát is — megfelelő írói tiszteletdíj mellett — a szerkesztőség magának tartja fenn.

Az „Erdélyi Gazda”
szerkesztősége.

Az 1893. XXIII. t. cz. életbe lépte.

A mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló t. cz. ez év január hó 4-én lépett életbe. Magát a törvény-cikket ismerik már lapunk olvasói, többször emlékeztünk meg róla a múlt év folyamán. Ez alkalommal a kereskedelemügyi m. kir. minister által ezen t. cz. végrehajtása iránt kiadott rendelettel kívánjuk röviden és főbb vonásaiban megismertetni.

Jelen t. cz. 1 §-a feltétlenül tiltja a mesterséges bor készítését vagy gyártását és ezeknek forgalomba hozását, továbbá mindazon anyagoknak hirdetését vagy bármilyen módon forgalomba hozását,

melyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálhatnak.

Miután azonban a természetes mustnak javítása, illetve az okszerű pinczekezelés szempontjából bizonyos anyagoknak használata a törvény 2. § negyedik bekezdése értelmében meg van engedve, ennél fogva különbséget kell tenni

a) oly anyagok közt, a melyek mesterséges bor készítésére vagy gyártására szolgálhatnak ugyan, de a melyeknek az okszerű pinczekezelés céljaira való használata meg van engedve

b) oly anyagok közt, melyeknek alkalmazása a mustban és az okszerű pinczekezelésnél feltétlenül tiltva van.

Az a) pont alatti anyagok kifejezetten hirdethetők és forgalomba hozhatók a borkezeléshez való használatra vagy alkalmazásra, a b) pont alatti anyagoknak ellenben ily czímen való hirdetése vagy forgalomba hozása tiltva van.

A törvény 2-ik §-ának meghatározása szerint mesterséges a bor, ha az

a) nem kizárólag szőlőből, illetőleg szőlőmustból készült;

b) ha a borhoz tisztított szeszen vagy borpárlaton (tisza cognac) kívül víz, vagy bármely más anyagok kevertetnek.

A törvény azonban megengedi, hogy a természetes must az okszerű pinczekezelés elveinek megfelelően javíttassék, illetőleg, hogy a bor természetes mustból, javítás útján vagy javítás mellett állíttassék elő.

Az okszerű kezelési és javítási eljárás meghatározását a törvény a kereskedelemügyi s a földmívelésügyi ministerekre bizván, a jelen rendelet utasításokat tartalmaz a követendő eljárás módosaitaira nézve és megjelöli azon anyagokat, a melyek használata az említett célra megengedhető.

A törvény említett rendelkezésében két mozzanatot kell megkülönböztetnünk, u. m.:

A) a természetes must javítását és

B) az okszerű pinczekezelési eljárást.

A fenti A) pontra nézve a következők rendeltetnek:

A) A must okszerű kezelése alatt értendő minden oly eljárás, mely a must minőségét javítja, a nélkül, hogy mennyiségét lényegesen szaporítaná, vagy olyan anyagokat vinne bele, melyek az erjedés után is bennmaradva, a természetes borban elő nem fordulóalkatrészeket tartalmazó italt eredményeznének. Megengedtetik tehát:

I. a must cukrozása tiszta cukorneműekkel, mint raffinált, répa- vagy gyarmatcukorral,

Mauthner Ödön

A legjobb magvak

magkereskedésében

Főüzlet:

Andrássy-ut 23. szám.

BUDAPESTEN

Fióközlét:

Koronaherczeg-utca 18.

Központi raktárak: Rottenhiller-utca 33.

Az új főárjegyzék, mely egyedüli a maga nemében, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

203 (3-52)

caudis cukorral vagy tiszta szőlő- vagy gyümölcs-cukorral töppedt szőlővel, külföldi mazsola-szőlővel. E szabály alól a tokaji borvidéken termelt borok kivételt képeznek, mert ezek mustjakkak cukrozása feltétlenül tilos.

II. a must keverése tiszta vagyis legalább 95%-os szeszszel vagy borpárlattal (tisza cognac-kal);

III. a must süritése befőzés által;

IV. a must lenyálkázása mérsékelt mennyiségű (az elmélet s a gyakorlat által az újabb tapasztalatok nyomán elfogadhatónak jelzett csekély mértékű) de mirenymentes kén alkalmazásával;

V. a must savtalanítása tiszta szénsavas mésszel vagy kálival.

Ennek ellenőrzése szempontjából szüret alkalmával a must hatósági vizsgálat tárgya s ezen vizsgálat még az illető szőlőbirtokos termék-mennyiségének megállapítására is kiterjedhet. E vizsgálatra a jelen végrehajtási rendelet 6. §-ában megjelölt hatóságok illetékesek.

B) Okszerű pinczekezelésül, vagy okszerű borkezelésül elfogadatik minden oly eljárás, mely a bor minőségét javítja, a nélkül, hogy mennyiségét lényegesen szaporítsa, vagy oly anyagokat vinne bele, a melyek természetes borban elő nem fordulnak, vagy a bort természetes jellegéből kivetkőztetik.

Megengedtetik tehát;

aa) a bor szeszszelése tiszta vagyis legalább 95%-os szeszszel vagy borpárlattal (tisza cognac-kal);

bb) savtalanító szerek alkalmazása (szénsavas mésszel, káli);

cc) hiányzó sav pótlása borkővel vagy borkő savval, vagy almasavval;

dd) a bor derítése a szokásos ártalmatlan derítő szerekkel;

ee) mérsékelt mennyiségű (az elmélet s a gyakorlat által az újabb tapasztalatok nyomán elfogadhatónak jelzett csekély mértékű) kénezés, de csak mirenymentes kénnel;

ff) tiszta cukorneműek vagy cukortartalmu anyagok, caramel, töppedt szőlő (mazsola) alkalmazása akár áterjesztés, akár édes bor készítése céljából; ellenben a tokaji borvidéken termelt borok cukrozása, ugyancsak a borok előállításánál külföldi mazsola-szőlő használata, feltétlenül tilos;

gg) élesztő használata az áterjesztéshez;

hh) különféle borok (természetes borok) keverése, házasítása;

ii) minden oly művelet, mint a hevítés, szűrés, mely a borok conserválására szolgál, s melylyel idegen vagy ártalmas anyagok nem jutnak a borba

Minden más anyagnak, mint pl. saccharinnak s a saflór kivételével más növényi vagy ásványi festőanyagoknak, kátrányfestékeknek, glicerinnek, salicylnak, víznek, zamat kivonatoknak, szagcsökkentő olajoknak vagy egyéb folyadékoknak (borzamatoknak, extractumoknak) stb. a musthoz vagy borhoz való keverése feltétlenül tiltva van.

A rendelet továbbá körvonalozza, hogy mit kell érteni pezsgő, ürmös, törkölybor, csiger, löre, gyümölcsbor, szénsavval telített vagy habzó bor alatt, melyek csak az itt megállapított elnevezések alatt raktározhatók és hozhatók forgalomba.

Forgalomba hozatal céljából való készletben tartásuk csak külön raktározás mellett engedtetik meg akként, hogy az italok vagy egészen külön raktárakban, vagy pinczékben, vagy legalább a raktárnak, illetőleg pinczének külön szakaszában helyeztessenek el, az edények pedig, a melyekben ez italok tartatnak, a jelen rendelet szerinti illető elnevezést tartalmazó jelzéssel láttassanak el.

A borseprő felhasználása csak két módon van megengedve, és pedig:

a) vagy akként, hogy a közönségesebb és gyengébb (természetes) borok a jellegzetes bor seprőjére öntetvén, ez által zamatosítottassanak,

b) vagy lepárlás útján előállítandó szesz-ital (seprőpálinka) készítésére.

Ellenben borseprőből víz vagy bármilyen más

anyag hozzáadásával borszerű italt készíteni és forgalomba hozni feltétlenül tiltva van

A törvény 4. §-ának rendelkezése szerint tilos a bort oly vidék megjelölésével forgalomba hozni, a melyen az nem termelt, illetőleg a mely vidék jellegének nem felel meg.

Tilos továbbá a bort oly szőlőfajta megjelölésével forgalomba hozni, a melyből az nem készült.

El enben meg van engedve különböző vidékeken termelt vagy különféle szőlőfajták mustjából erjedt borok keverése s az összeházasított borok oly borvidék elnevezése, illetőleg oly szőlőfajta neve alatt való forgalomba hozása, a mely vidék vagy fajta jellegének a keverék tényleg megfelel.

A borvidékek beosztása Erdélyre a következőképpen állapittatik meg:

Erdély-marosmenti borvidék; magában foglalja Alsó-Fehér, Hunyad és Maros-Torda vármegyét.

Erdély-küküllőmenti borvidék; kiterjed Nagy-és Kis-Küküllő vármegyékre.

Erdélyi borvidék: magában foglalja Beszterce-Naszód, Fogaras, Kolozs, Szeben, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyét.

Minden természetes bor, ha a termelő kereskedő vagy kimerő nem elégszik meg általános elnevezésekkel (mint pl. I vagy másodrendű asztali bor, vagy ó-bor, vagy vörös bor, peccsenyebor stb.) hanem azt származási névvel is meg kívánja jelölni, csak azon borvidék, helység vagy hegy szerinti elnevezés alatt hozható forgalomba, mely borvidék, helység vagy hegy területéről tényleg származik, illetőleg a mely borvidék helység vagy hegy jellegének a bor megfelel.

Végül tiltva van külföldi borokkal hazai termésű bor megjelölése alatt forgalomba hozni, vagy valamely hazai borvidék vagy termelési hely neve alatt árusítani.

Ha a termelő, kereskedő vagy kimerő a forgalomba hozott bornak szőlőfajta szerinti megjelöléssel is alkalmazni kívánja a borvidék vagy a termelési helynek megfelelő elnevezés mellett azt is használhatja ugyan, de a bort csak azon fajta szerinti elnevezés alatt hozhatja forgalomba, amely fajtaból a bor tényleg szüretett. Így pl. nem szabad az Ezerjő vagy Hárslevelű szőlőfajta terméséből előállított bort Trauni vagy Rizling, vagy a Kadarka borát Carbenet bor gyanánt, vagy neve alatt, vagy megfordítva forgalomba hozni.

A különböző vidéken vagy különböző helyen termelt, vagy különböző szőlőfajtákból szüretelt borok keveréke azon borvidék, termelési hely, vagy ha a termelő vagy kereskedő fajnevet is alkalmazni kíván, azon szőlőfajta szerinti elnevezés alatt hozandó forgalomba, mely borvidék, termelési hely vagy szőlőfajta jellege az összeházasított borban félreismerhetetlenül tulsúlyban van, vagy a mely vidék, termelési hely, vagy szőlőfajta jellegének a keveréshez használt borok közül az összeházasított bor inkább és tényleg megfelel.

Az, aki ily borokat forgalomba hoz, a panasz alapján eljáró hatóság felszólítására tartozik annak származását számla, illetőleg vételi bizonylat, vasuti vagy hajófuvarlevél felmutatásával vagy más alkalmas módon igazolni.

Eljáró hatóságok pedig:

I-ső fokú hatóság;

a) községekben a főszolgabíró vagy az erre felhatalmazott szolgabíró;

b) városokban a kapitány vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselő;

c) Budapest mindenik kerületében az illető kerületi kapitány.

Mint másodfokú hatóságok eljárnak:

1. megyékben az alispán;

2. törvényhatósági joggal felruházott városokba a tanács;

3. Budapesten a főkapitán.

Mint harmadfokú hatóság a m. kir. belügy-minister jár el.

Két egybehangzó büntető ítélet ellen is van fellebbezésnek helye.

Ezenkívül vizsgálat és szakvélemény megadása végett két állandó bizottság állittatik és pedig:

Budapesten Magyarország Királyhágón innen területére és

Kolozsvárott a Királyhágón tuli részek területére

Ez állandó bizottságok feladata az első fokban eljáró hatóságok által hozzájuk beküldendő borokat vagy a törvény rendelkezései alá eső egyéb borszerű italokat vagy anyagokat megvizsgálni s arra nézve szakvéleményt mondani, hogy a vizsgálat alá vett bor, borszerű ital vagy anyag olyan-e, a melynek készítése, vagy a készitési mód és eljárás olyan-e, a melynek követése, vagy végül az anyag olyan-e, a melynek használata a törvény s a jelen rendelet értelmében meg van engedve.

A kereskedelemügyi minister indokolt esetekben, kivételesen az egyik állandó bizottság területére eszközözendő vizsgálatra a másik állandó bizottságot rendelheti ki.

Egy- de alapos tapasztalat a bivalról.

A szerkesztő ur barátja D. Kolozsmonostorról több becses tapasztalatot tett közzé az Erdélyi Gazdában a bivalról. Ezen tapasztalatokra részint méltányolag, részint vitázva szerettem volna felelni, de időm nem enged. Pedig magam is — ha még boldogult édes apám életében, mikor hivatás szerüleg gazdasággal nem foglalkoztam, gyűjtött tapasztalatokat is hozzá véve — 16 éve kisérem figyelemmel a mi jó legelő, de rossz erkölcsű állatunkat. Ha az előítéletekkel szakitunk s elismerjük kiváló jó tulajdonait, megérdemli vele foglalkozni. Theoreticusan is sokat foglalkoztam vele, kivált azon időben, mikor Dr. Offenbernek a „Bival monografiája“ című munkája megjelent Halleban.

Ez alkalommal csak a sóadagolására vonatkozólag teszem meg reflectiómat. E tekintetben elég, ha csak arra hivatkozom, hogy nálam az udvaron sos kut van és az itató mellett egy váluban a sós víz mindig szabadon áll. Ennek daczára, jó órában legyen mondva, a mit az állatoknál dög név alatt ismerünk csak egyetlen egyszer látogatott meg 15 év alatt antrax alakjában, ezelőtt 14 évvel mely alkalommal 50 drb. bivalból 9 drb. hullott el. Ezen eseten kívül más mint csenevész borju vagy valamely nem járvány szerü kórban megbetegedett állat udvaromon el nem hullott. Disznó és malacz állományom sem szenved, közepes gondozás mellett és koczáként 6—7 malaczt hagyva meg, soha nagyobb kárt; évenként az elhullás 4—5%-ot tesz.

Ezen hedvező elhullási százalék okát és magyarázatát a bő sóadagolás és meglehetősen vizdus legelőben keresem. Megengedem, hogy tévedhetek, de az ellenkező állítást sem hagyhatom szó nélkül. Azt hiszem, hogy az igen tisztelt cikk író urat azt téveszthette meg, hogy létezik egy betegség, a melyet köznyelven „só tárgyag“ néven neveznek.

Volt alkalmam ezen betegséget falumban tanulmányozni, mert a nép marha állományát a közel eső és gyakori vásárokon nagyon csereberéli s ezen marhák közt évenként 1—2 elhull kimutathatólag a sóviz tulságos élvezetétől.

Erre nézve mondok egy dolgot mikor én a repce termeléshez kezdtem. Volt egy szegény nyomorult siket örmény a vidéken ki szenál czimen néha nállam pár forintot koldult, evvel mentem a repce körül s benne ludakat láttam. Midőn hajtánám ki, azt mondja, hogy azok attól megdöglenek. Én el hittem s nem hajtottam ki mert ugy is sok boszuszuságot okoztak,

Délután kocsi utunk, hogy egy távoli faluba lovat nézzünk.

Utközben egy vasuti bakternél buza volt kitéve szárítani s azon tyukok voltak. Erre az öreg újból meg szállal s azt mondja, ezek a tyukok megdöglenek.

Engem is elhagyott a türelem s oda kiáltak. Hát öreg minden megdöglik a mi jól lakik — magánál azért nem lakik soha jól!

Egy faluban meghaljuk, hogy egy véletlenül meggazdagodott 45—50 közti ember meghalt guta ütésben.

Erre ő triumfálva azt mondta: „Mindég mondtam, hogy igen zsirosan és sokat eszik“; de elfelejtette, hogy az ezelőtt sokat dolgozott és majd semmit sem evett.

Summa summarum sőtől is dögölt meg állat — de azért csak adjunk sőt mérsékelten.

Ugron Zoltán.

Háromszék-megye gazdasági életéből.

Háromszék-megye törvényhatósága kebelében alakult „Gazdasági bizottság“ a múlt 1893-ik évben széles alapon indította meg a megyei gazdasági viszonyok javítását.

Ezen szakbizottság, élén mlts. Potsa József főispán elnök ural és nsg dr. Székely György közgazd. előadó ural, több rendbeli beható tanácskozás után, a következő intézkedéseket léptetett életbe és tényleg gyakorlatba is:

Tekintettel arra, hogy a megye gazdasági viszonyai részint a fekvés, talaj, részint a gazdasági és közgazdasági viszonyok, legeltetés, terményértékesítés stb különböző természetűek, a törvényhatóság három megfelelő pontján mintagazdaságokat állított fel. És pedig:

1. Kilyénben egy négyes vetésforgóju tejjgazdaságot;

2. Szentiványban hatos vetésforgóju mintagazdaságot 40% takarmánytermesztéssel. Ezen mintagazdaság feladata nagyobb mennyiségű őszi-terményt előállítani a talaj okszerű kihasználása által.

3. Karathnán nagyobb mennyiségű haszonállattartással összekötött okszerű gazdaságot; 60% takarmány termesztéssel.

Ezen mintagazdaságokkal egy időben szerveztetett egy kísérleti gazdaság is, mely részint a megyében nem honos, vagy erkölcsi bátorság híján szorványosan mivel terményeinek összehasonlító termesztése által az előnyösebbek felkarolását, terjesztését van hivatva elősegíteni, részint pedig ösztönt adni a gazdáknak az okszerű gazdaság gyakorlatba vételére.

Mindenik gazdaság tagosított kisebb birtokon van, — előre megállapított terv szerint, — berendezve és kezelve.

Az ily alapon megindult gazdasági viszonyok javítása vonja maga után az elő-elő bukkanó sebek orvoslását is.

Ezen nyomás alatt a megyei sajtóban különböző irányú munkásság indult meg; a törvényhatóság intelligensebb tagjai látva a megyében általános mutatkozó érdeklődést, tevékeny munkásságot fejtenek ki minden idevonatkozó ügy támogatásában.

Közelebb a munkás-kérdés került szőnyegre, mely a megye gazdasági viszonyaira nyomástól kezdett hatni a Románia felé való gravitálás miatt.

A munkás-szükség ellensúlyozása és a termények stb. értékesíthetése végett „cseléd-, munkás-terményközvetítő“ irodát állított fel a gazdasági bizottság, mely a maga nemében, ha a gazdaközönség által hordereje felfogatik, korszakot alkotni van hivatva gazdasági életünkben.

Nagy súlyt fektet a gazd. bizottság az állatügyre, az állattenyésztés emelésére és fejlesztésére,

fontos lépéseket tett; rendezés alatt van a tenyészmarhaügy.

Az évenként teljes erővel fellépni szokott ser-tésorbáncz ellensúlyozására ingyen eszközöltet ol-tásokat a jelentkezőknél.

Szóval: ha a megindult arányban a munkásság megszakítás nélkül folyhat, bizonyára az anynyira szükséges gazdasági viszonyok előnyösön javulni fognak. Erre pedig a vezetők jó indulatu erélye s tapintatos, egyszerű munkássága kellő biztosítékot nyújt.

Incze Manó.

Kormányintézkedések.

Gazdasági tanácsadó intézmény.

A helyes gazdálkodás elveinek terjesztése, valamint az intenzív gazdálkodás előmozdítása szempontjából és oly célból, hogy a gazdaközönség a gazdasági szakmába vágó fontosabb kérdésekben szakavatott férfiak szaktanácsára támaszkodhassék, a magyar óvári m. kir. gazdasági akadémia, továbbá a keszthelyi, kassai, debreczeni és kolozsmonostori tanintézetek tanári testületeiből oly bizottságokat alakított a földmivelésügyi m. kir. minister, melyek hivatva vannak mezőgazdasági ügyekben a gazdaközönségnek szakvéleményt nyilvánítani és tanácsot adni.

A tanácsadó bizottságot erdélyre az alább megnevezett vármegyékre terjedő hatáskörrel következőleg alakította meg:

Kolozs-Monostor.

Elnök: Vörös Sándor tanintézeti igazgató.

Ezen bizottság működése kiterjed: Szilágy, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Kolozs, Maros-Torda, Torda-Aranyos, Csik, Udvarhely, Kis-Küküllő, Alsó-Fehér, Hunyad, Krassó-Szörény, Szeben, Nagy-Küküllő, Fogaras, Brassó és Háromszék vármegyék területére.

A szakvéleményadás oly ügyekre és kérdésekre terjed, melyekre nézve más intézmények, vagy hivatalok ez ideig szervezve nincsenek.

Vonatkozhatik névszerint gazdaságok berendezésére, gazdasági üzemtervek készítésére, vetésforgások megállapítására vagy módosítására, eladó és bérbeadó birtokok értékbecslésére, haszonbéri szerződések tervezetének elkészítésére, a gazdasági számvitel berendezésére, számadások felülvizsgálatára, továbbá állattenyésztési berendezésekre, az állatfajták megválasztására, állatbeszerzési forrásokra, tejjgazdaságok berendezésére, a takarmányozásra vonatkozó különböző kérdésekre stb.

Ellenben nem tartoznak a tanácsadó bizottságok elé chemiai vizsgálatokra, pl. műtrágya, takarmány, talajvizsgálatokra, növények termelésére, magvak vizsgálatára, növény és állati betegségekre, állati ellenségekre, gazdasági gépekre, talajjavításokra, kertészeti és szőlészeti ügyekre vonatkozó kérdések, minthogy ezek elintézésére külön állomások, hivatalok és szakközégek a gazdaközönségnek már is rendelkezésére állanak (a vegykísérleti állomások, magvizsgáló és gépkísérleti állomások stb.)

Szintugy nem tartoznak a tanácsadó bizottságok elé azon peres ügyek, melyekben a bíróságok vagy hatóságok a fent nevezett intézetek egyik vagy másik szaktanárát szakértői működésre felkérlik.

A ki a tanácsadó bizottságok véleményét és működését igénybe venni óhajtja, ez iránt a lakhelyére nézve illetékes intézet igazgatóságához fordul, beadványában részletesen előagja kívána-

itait és a mennyiben a kérdés elintézése helyszini vizsgálatot tenne szükségessé, kijelöli erre az óhajtott időpontot és az utazás módozatait.

Ha a folyamodó a tanácsadó bizottságában levő valamelyik szaktanárt névleg megjelöli, akkor az küldeti ki, ellenkezőleg az igazgató biz meg egy szakértőt a kiküldetéssel.

A megkereső félnek az írásban foglalt tanács vagy szakvélemény a bizottság elnöke által hitelesített másolatban küldeti meg.

A megkereső fél csak a kiküldött szakértő utazásából és az ő állami szolgálatából megillető napidijából felmerülő költséget viseli, azonkívül a szekérfuvar tartozik teljesíteni.

A felmerült költségekről a bizottság elnöke utján vesz tudomást, mely költségeket tartozik a megkereső fél az értesítés vétele után 8 nap alatt a bizottság elnökének beszolgáltatni, ellenben az írásban adott tanácsok vagy véleményekért, valamint tervezések, rajzok vagy költségvetésekért díjat nem fizet.

Az írásban adott tanácsok és vélemények, valamint az esetleges tervezések, rajzok vagy költségvetések készítése a bizottsági elnök előterjesztésére az ezen célra rendelkezésre álló hitel keretén belül a földmivelési tárca terhére esik.

Vegyes közlemények.

— Arankás heremagvak forgalmának eltiltása. A tervezetben levő mezőgazdasági és mezőrendőri törvény a káros gyomok és ezek között az arankának irtását a gazdákra kötelezővé tenni óhajtja. Mivel azonban ezen a luczárásokat és heréseket nagyban pusztító gyomnövény irtása a gazdák által kötelezőleg végrehajtandó, a kiirtás csak a már tényleg fellépett aranka-foltok további szaporodását gátolja meg, az arankát a vetőmaggal terjeszthetni legnagyobb mértékben, szükséges, hogy a gazda is megnyerje a szükséges garanciát arra, hogy vetőmaggával arankamagot földjére nem viszen ki. Az arankás here- és luczerua-magvaknak a forgalomból való kitiltása és illetőleg forgalomból való kizárása képezte azon értekezletnek tárgyát, mely gr. Bethlen András elnöklete alatt tartatott meg f. hó 7-én a földmivelésügyi miniszteriumban, a miniszteri tisztviselők és szakértők, az orsz. magyar gazdasági egyesület és a magkereskedők képviselői részvételével. Az értekezlet közönetét nyilvánítván a miniszternek, hogy ezen fontos ügy elintézését kezébe vette, azon nézetét fejezte ki, hogy az arankás here- és luczernamagvak a forgalomból teljesen kitiltandók és illetőleg a kereskedők által csakis plombált és a miniszter szakközégei által csakis arankamentesnek nyilvánított here- és luczernamagvak legyenek elárúsíthatók. Igaz, hogy ez által a nagyobb tisztítási költségek folytán ezen vetőmagvaknak ára némileg emelkedbi fog, azonban a gazdát az ezen uton kiadott nagyobb költségért bőven rekompenzálja azon biztosság, hogy teljesen arankamentes magot fog kapni pénzért, és hogy a magkereskedők egy részének nem lesz alkalmá ezentul a rostaalját vidéki kiskereskedőknek eladva éppen az ezektől vevő legszegényebb kigazdák takarmányosait az arankával valósággal elárasztani.

— Szeszfőzői tanfolyam. A kassai m. kir. gazdasági tanintézetben 6 hétre terjedő szeszfőzői tanfolyam rendeztetik. E tanfolyam 1894. évi febr. hó 1-én veszi kezdetét. Célja ezen tanfolyamnak mezőgazdasági szeszgyárak részére szeszfőzőket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni, A tanfolyamon részt vehet mindenki, a ki a magyar nyelvben járatos, irni, olvasni és számolni tud, s ezt bizonyítványokkal — esetleg felvételi vizsgával igazolni képes. A tanfolyamra legfeljebb 10 jelentkező vehető fel s így előnyben részesülnek azok, a kik már előzőleg szeszgyárban alkalmazva voltak, avagy gépkészítőszakvizsgát tettek. A jelentkezők a szeszgyárban előforduló összes munkálatokat végezni kötelesek; kötelesek továbbá a szeszgyártás elmé-

Eladó 12 drb. 2 éves
tenyész bika

(magyar- erdélyi fajta.)

Sperker Ferencz

Szt. Demeteri birtokán

u. p. N.-Kend.

A tenyészet már több tenyész állat kiállításán lett díjazva. Legutóbb 1891. és 1892. években Kolozsvárt az erdélyrészi 9-ik és 10-ik tenyész-állat kiállításokon

nyolcz I-ső és három II-ik aranydíjjal,

1420 frank összegben s több dicsérő oklevéllel tüntettetett ki.

Ugyanott kapható tavaszi vetésre

dusan termő, nagy és sulyos szemű

„RACE-HORSE“ zab. Kivánatra minta bérmentesen küldetik.

214. (1-x)

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor
nitrogén
kali**

műtrágyáit

nemkülönbön szabadalmát képező

különlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfonalat bárkinek készséggel küld

(8-10)

az igazgatóság.

500 forintot nem ígérek

nem is adok egyetlen mell- vagy tüdőbetegnek, sem, mert az

American coughing cure

használata ezeket gyógyított meg, mely a leghatékonyabb **gyógynövények-, gyökerek- és növényekből áll**, a köhögést, rekedtséget, hurutot, nyálkásodást és a gége csiklandozást azonnal megszünteti

Az „American coughing cure“

minden országban a legkiválóbb szaktekintélyek által mint kitűnő csillapító szer van elismerve.

A község előljáróság bizonyítványára féláron.

Számtalan elismerés és köszönőirat érkezik be naponta.

Ára egy üvegnek 1.50 frt, 3 üveg 4 frt az ár előleges beküldése vagy utánvét mellett.

Ausztria-Magyarországban valódi csak **Meyer Ernő** főraktárában kapható

Budapest, VIII. Lujza-utca 20.

(6-6)

A magas kormány kezdeményezése folytán **3,000,000** frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, parolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt**, a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

201. (3-x)

Mindennemű műtrágya.

THOMAS-SALAK.

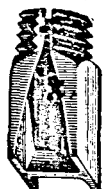
Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (10-39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➔ ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról. ➔

Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb áron.

Patkó vasalás sima utakra.

Patkó H sarkok.

Ezek előnyei a következők:

1. Biztosítják a ló járását.
2. A patatiprást teljesen kizárják.
3. Nehezen kopnak mert kemény aczélból valók.
4. Megtartják éleiket H alakjuknál fogva.

Kapható

Cséri Hermannál

Varannon (Zemplénmegye.)

213. (1-3)

Pályázat.

Máramaros megyében alkalmazást talál egy gyakorlott

FAKEZELŐ,

kinek feladata volna évenként száz-ezer ürköbméter bükk-tüzifa termelése, csusztatása és leusztatása, illetve ezen műveletek vezetése.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint eddigi alkalmazásuk, nyelvismeretük és életkoruk megjelelésével azon feltételeket, melyek mellett alkalmaztatni kívánnak, „FAKEZELŐ” czim alatt

Máramaros-szigetre,
poste-restante, közölni sziveskedjenek.

204 (3-3)

1893. Vetőgép versenynél Attrakon, az első díjat ismét Kühne E. „Hungaria Drill” sorvetője nyerte el.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára Mosonban.

(Alakult 1856.)

Főraktár: Budapest, VI. ker. Váci-körút 21.

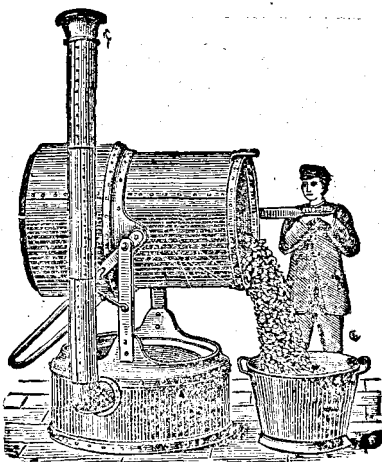
ajánlja:

Ventzky-féle szab. takarmány füllesztőit három nagyságban.
(Többszörösen kitüntetve, legutóbb 1893. szeptember hóban Bécsben tartott versenyen. Elismerő bizonyítványokkal szívesen szolgálók.)

Répa- és burgonyamosók, Répavágók és zuzók; szecs kavágók, darálók és kukorica-morzsolók minden nagyságban. Takarmány kamrák teljes berendezése, szelelő magtárrosták, konkolyozók, gabnatartók sat. sat. raktáron.

124. (14-20)

1893. szeptember Bécs. Első díj. a mezőgazdasági miniszterium nagy ezüst érme takarmánykészítő gépeiért.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek. — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V. Dorottya-utca 9. szám.

202. (3-52)